

‘SNA-SPARSH’ कार्यपद्धती अंतर्गत यशस्वीरीत्या
on boarding करण्यात आलेल्या केंद्र पुरस्कृत
योजनांच्या संदर्भात पूर्वीच्या SNA कार्यप्रणालीतील
SNA बँक खात्यामधील अखर्चित निधीच्या अनुषंगाने
करावयाच्या कार्यवाहीबाबत...

महाराष्ट्र शासन

परिपत्रक क्र.संकीर्ण-२०२३/प्र.क्र.४७ (भाग-२)/कोषा प्रशा-४

वित्त विभाग, दालन क्र.३३७,

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय, मुंबई-३२

दिनांक- १६ एप्रिल, २०२५.

वाचा :- १. भारत सरकार, वित्त मंत्रालय, व्यय विभाग यांचे कार्यालयीन ज्ञापन क्र.F.No.१(२७)/PFMS /२०२०, दि.१३.०७.२०२३.

२. वित्त विभाग, परिपत्रक क्र.संकीर्ण-२०२३/प्र.क्र.४७/कोषा प्रशा-४, दि.३.८.२०२३.

३. भारत सरकार, वित्त मंत्रालय, व्यय विभाग (PFMS Division) यांचे कार्यालयीन ज्ञापन
क्र. F.No.१(२७)PFMS/२०२०, दि.२१.०५.२०२४.

४. वित्त विभाग, परिपत्रक क्र.संकीर्ण-२०२३/प्र.क्र.४७/कोषा प्रशा-४, दि. ११ .०६. २०२४

५. भारत सरकार, वित्त मंत्रालय, व्यय विभाग (PFMS Division) यांचे कार्यालयीन ज्ञापन
क्र. F.No.१(२७)PFMS/२०२०, दि.०४.१०.२०२४.

६. भारत सरकार, वित्त मंत्रालय, व्यय विभाग (PFMS Division) यांचे कार्यालयीन ज्ञापन
क्र. F.No.१(२७)PFMS/२०२०, दि.१६.०१.२०२४.

प्रस्तावना:-

अ) केंद्र शासन आणि राज्य शासन या दोन्ही स्तरांवरील रोख व्यवस्थापनामध्ये (Cash Management) अधिक परिणामकारकता साध्य करण्यासाठी सार्वजनिक वित्तीय व्यवस्थापन प्रणाली (PFMS), राज्याची एकात्मिक वित्तीय व्यवस्थापन माहिती प्रणाली (State IFMIS) आणि भारतीय रिझर्व्ह बँकेची ई-कुबेर प्रणाली (e-Kuber) यांच्या एकात्मिक रचनेच्या (Integrated Framework) माध्यमातून केंद्र पुरस्कृत योजनांचा निधी वितरीत करण्यासाठी ‘SNA-SPARSH’ (समयोचित प्रणाली एकीकृत शीघ्र हस्तांतरण- Real Time System of Integrated Quick Transfers) ही पर्यायी निधी प्रवाह कार्यपद्धती (Alternative Fund Flow Mechanism) टप्प्या-टप्प्याने प्रस्तावित करण्याचा निर्णय उपरोक्त “वाचा” मधील अनुक्रमांक १ येथे नमूद भारत सरकारच्या वित्त मंत्रालयाच्या व्यय विभागाच्या दिनांक १३.०७.२०२३ रोजीच्या कार्यालयीन ज्ञापनान्वये केंद्र शासनाद्वारे घेण्यात आला आहे.

आ) उपरोक्त वाचा मधील अनुक्रमांक ३ येथे नमूद भारत सरकारच्या वित्त मंत्रालयाच्या व्यय विभागाच्या दिनांक २१.०५.२०२४ रोजीच्या कार्यालयीन ज्ञापनान्वये ‘SNA-SPARSH Platform’ वर अतिरिक्त २२ योजना आणि १० राज्ये नव्याने समाविष्ट करण्यात आली आहेत. नव्याने समाविष्ट करण्यात आलेल्या १० राज्यांमध्ये महाराष्ट्र राज्याचा देखील समावेश करण्यात आला आहे. ‘SNA-SPARSH Platform’ वर २० राज्यांमध्ये (१० विद्यमान + १० नवीन) लागू करावयाच्या २७ योजनांची (५ विद्यमान + २२ नवीन) यादी भारत सरकारच्या वित्त मंत्रालयाच्या व्यय विभागाच्या दिनांक २१.०५.२०२४ रोजीच्या कार्यालयीन

ज्ञापनासोबतच्या परिशिष्ट-१ मध्ये दर्शविण्यात आली आहे. तदनंतर उपरोक्त वाचा मधील अनुक्रमांक ५ येथे नमूद भारत सरकारच्या वित्त मंत्रालयाच्या व्यय विभागाच्या दिनांक ०४.१०.२०२४ रोजीच्या कार्यालयीन ज्ञापनान्वये आणखी ४ केंद्र पुरस्कृत योजनांचा समावेश 'SNA-SPARSH' कार्यपद्धतीमध्ये करण्यात आला आहे. दरम्यानच्या काळात काही केंद्र पुरस्कृत योजना 'SNA-SPARSH' कार्यपद्धतीमधून वगळण्यात आल्या आहेत. अशा रीतीने सद्यस्थितीत अंतिमतः एकूण २७ केंद्र पुरस्कृत योजनांचा समावेश 'SNA-SPARSH' कार्यपद्धतीमध्ये करण्यात आलेला आहे. त्यापैकी दिनांक ३१ मार्च २०२५ रोजीच्या स्थितीनुसार महाराष्ट्र राज्यामध्ये 'SNA-SPARSH' कार्यपद्धतीमध्ये एकूण १३ केंद्रपुरस्कृत योजनांचे प्रत्यक्ष On Boarding करण्यात आलेले आहे.

इ) भारत सरकार, वित्त मंत्रालय, व्यय विभाग (PFMS Division) च्या दि.१३ जुलै २०२३ रोजीच्या ज्ञापनामधील परिच्छेद ३ मधील (v) अन्वये 'SNA -SPARSH' कार्यपद्धतीमध्ये एखाद्या विशिष्ट केंद्र पुरस्कृत योजनेचे on boarding यशस्वीरीत्या झाल्यानंतर त्या विशिष्ट केंद्र पुरस्कृत योजनेसाठीच्या पुर्वाश्रमीच्या SNA खात्यातील शिल्लक रकमांच्या अनुषंगाने अनुसरावयाची कार्यपद्धती खालीलप्रमाणे विहित करण्यात आली आहे.

“Upon on boarding of a scheme onto SNA- SPARSH platform, the State Government shall close all the SNA accounts pertaining to the scheme and return the Central share of unspent balance lying in the SNA accounts to the Consolidated Fund of India (CFI) Similarly the State share of unspent balance in the SNA accounts should be returned to the Consolidated Fund of the State. Further, the central share under the scheme lying in State treasury should also be returned to the CFI Detailed procedure for calculation and return of the unspent amount will be issued separately”

ई) उक्त परिच्छेद ३ मध्ये नमूद विहित कार्यपद्धती प्रत्यक्षात अंमलात आणण्यासाठीच्या विस्तृत मार्गदर्शक सूचना उपरोक्त वाचा मधील अनुक्रमांक ६ येथे नमूद भारत सरकारच्या वित्त मंत्रालयाचे व्यय विभागाचे दिनांक १६.०१.२०२४ रोजीचे कार्यालयीन ज्ञापनान्वये निर्गमित करण्यात आले आहे. सदरच्या सूचना सर्व संबंधितांना अवगत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधिन होती.

परिपत्रक

१. उपरोक्त वाचा मधील अनुक्रमांक ६ येथे नमूद भारत सरकारच्या वित्त मंत्रालयाचे व्यय विभागाचे दिनांक १६.०१.२०२४ रोजीचे कार्यालयीन ज्ञापन सोबत जोडण्यात आले आहे. त्याचे कृपया अवलोकन करावे.
२. दिनांक ३१ मार्च २०२५ रोजीच्या स्थितीनुसार 'SNA -SPARSH' कार्यपद्धतीमध्ये यशस्वीरीत्या on boarding झालेल्या सर्व १३ केंद्र पुरस्कृत योजनांच्या एकल मध्यवर्ती अभिकरणांनी भारत सरकारच्या उपरोल्लेखित दिनांक १६.०१.२०२४ च्या कार्यालयीन ज्ञापनान्वये विहित करण्यात आलेली कार्यपद्धती अनुसरून पुर्वाश्रमीच्या SNA बँक खात्यातील शिल्लक रकमांपैकी केंद्र हिस्स्याच्या रकमांचा भरणा भारत सरकारच्या एकत्रित निधीमध्ये आणि राज्य हिस्स्याच्या रकमांचा भरणा राज्य सरकारच्या एकत्रित निधीमध्ये करण्याच्या अनुषंगाने समुचित अनुपालनात्मक कार्यवाही काटेकोरपणे तात्काळ करावयाची आहे.

३. त्याचप्रमाणे यापुढील काळामध्ये ज्या-ज्या केंद्र पुरस्कृत योजनांचे 'SNA-SPARSH' कार्यपद्धतीमध्ये यशस्वीरीत्या *on boarding* होईल, त्या-त्या केंद्र पुरस्कृत योजनांच्या संदर्भातील संबंधित एकल मध्यवर्ती अभिकरणांनी (Single Nodal Agencies) भारत सरकारच्या उपरोल्लेखित दिनांक १६.०१.२०२४ च्या कार्यालयीन ज्ञापनान्वये विहित करण्यात आलेली कार्यपद्धती अनुसरून पुर्वाश्रमीच्या SNA बँक खात्यातील शिल्लक रकमांपैकी केंद्र हिस्स्याच्या रकमांचा भरणा भारत सरकारच्या एकत्रित निधीमध्ये आणि राज्य हिस्स्याच्या रकमांचा भरणा राज्य सरकारच्या एकत्रित निधीमध्ये करण्याच्या अनुषंगाने समुचित अनुपालनात्मक कार्यवाही काटेकोरपणे तत्परतेने करण्याची दक्षता घ्यावयाची आहे.
४. भारत सरकारच्या उपरोल्लेखित दिनांक १६.०१.२०२४ च्या कार्यालयीन ज्ञापनास अनुसरून पुर्वाश्रमीच्या SNA बँक खात्यातील शिल्लक रकमांपैकी केंद्र हिस्स्याच्या रकमांचा भरणा भारत सरकारच्या एकत्रित निधीमध्ये आणि राज्य हिस्स्याच्या रकमांचा भरणा राज्य सरकारच्या एकत्रित निधीमध्ये करण्याच्या अनुषंगाने समुचित अनुपालनात्मक कार्यवाही करतांना कालापव्यय होणार नाही, परिगणना अचूकरित्या केली जाईल आणि विहित कार्यपद्धतीचा काटेकोरपणे अवलंब केला जाईल, हे सुनिश्चित करण्याची जबाबदारी संबंधित एकल मध्यवर्ती अभिकरण (Single Nodal Agency) म्हणून घोषित असलेल्या अधिका-याची राहिल.
५. त्याचप्रमाणे सदर बाबीची संवेदनशिलता विचारात घेता, पुर्वाश्रमीच्या SNA बँक खात्यातील शिल्लक रकमांच्या अनुषंगाने संबंधित एकल मध्यवर्ती अभिकरण (Single Nodal Agency) यांनी करावयाची उपरोल्लेखित अनुपालनात्मक कार्यवाही त्यांचेकडून तत्परतेने आणि गांभिर्याने केली जात आहे, हे वेळोवेळी सुनिश्चित करण्याची कार्यवाही संबंधित मंत्रालयीन प्रशासकीय विभागांनी करणे अनिवार्य राहिल.

सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संगणक सांकेतांक क्र. २०२५०४१६१५१७५३७८०५ असा आहे. हे शासन परिपत्रक डिजिटल स्वाक्षरीने निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(डॉ.राजेंद्र सुमन उत्तमराव गाडेकर)
शासनाचे उप सचिव

सहपत्र- भारत सरकारचे दि.१६.०१.२०२४ चे
कार्यालयीन ज्ञापन

प्रति ,

१. मा.राज्यपाल यांचे सचिव,
२. मा.मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव,
३. मा.उप मुख्यमंत्री (गृह) यांचे सचिव,
४. मा. उप मुख्यमंत्री (वित्त व नियोजन) यांचे सचिव,
५. सर्व मा.मंत्री व मा.राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव,
६. मा.विरोधी पक्षनेता, विधानसभा / विधान परिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई,

७. सर्व सन्माननीय विधानसभा / विधान परिषद व संसद सदस्य,
८. अ.मु.स. / प्र. स. / सचिव, सर्व मंत्रालयीन प्रशासकीय विभाग,
९. सह सचिव (अर्थसंकल्प), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१०. उप सचिव (साधन संपत्ती), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई
११. उप सचिव (का-१४१४), नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१२. स्टेट नोडल ऑफीसर, SPMU, महाराष्ट्र स्टेट, ४ था मजला, एव्हरेस्ट हाऊस, मरीन ड्राईव्ह, मुंबई
१३. सर्व मंत्रालयीन प्रशासकीय विभागांच्या अधिनस्त असलेले सर्व विभाग प्रमुख, प्रादेशिक कार्यालय प्रमुख व कार्यालय प्रमुख,
१४. प्रबंधक, मूळ न्यायालय शाखा, उच्च न्यायालय, मुंबई,
१५. प्रधान महालेखापाल (लेखा परीक्षा)- १, महाराष्ट्र, मुंबई,
१६. प्रधान महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता)-१, महाराष्ट्र, मुंबई,
१७. महालेखापाल (लेखापरीक्षा)-२, महाराष्ट्र, नागपूर,
१८. आयुक्त, आयकर (TDS) चर्नीरोड, मुंबई ४००००२
१९. आयुक्त, आयकर (TDS) सिव्हील लाईन*, नागपूर ४४४००१
२०. प्रबंधक, उच्च न्यायालय (अपील शाखा) मुंबई,
२१. सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, मुंबई,
२२. सचिव, महाराष्ट्र विधीमंडळ सचिवालय, मुंबई,
२३. प्रबंधक, लोक आयुक्त व उपलोक आयुक्त यांचे कार्यालय, मुंबई,
२४. प्रबंधक, महाराष्ट्र प्रशासकीय न्यायाधिकरण, मुंबई,
२५. मुख्य माहिती आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई,
२६. विशेष आयुक्त, महाराष्ट्र सदन, कोपर्निकस रोड, नवी दिल्ली,
२७. सर्व विभागीय आयुक्त,
२८. सर्व जिल्हाधिकारी,
२९. सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी,
३०. संचालक, लेखा व कोषागारे, मुंबई,
३१. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई,
३२. प्रादेशिक सह संचालक, लेखा व कोषागारे, कोकण/पुणे/नाशिक/छत्रपती संभाजीनगर/अमरावती/नागपूर,
३३. संचालक, स्थानिक निधी लेखापरिक्षा संचालनालय, नवी मुंबई,
३४. प्रादेशिक सह संचालक, स्थानिक निधी लेखापरिक्षा कोकण/पुणे/नाशिक/छत्रपती संभाजीनगर/अमरावती / नागपूर,
३५. वरिष्ठ जिल्हा कोषागार अधिकारी, ठाणे/पुणे/नाशिक/छत्रपती संभाजी नगर/अमरावती/नागपूर
३६. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी,
३७. वित्त विभागातील सर्व कार्यासने,
३८. निवड नस्ती/कोषा प्रशा-४

F. No. 1(27)/PFMS/2020
Government of India
Ministry of Finance
Department of Expenditure
PFMS Division

North Block
New Delhi, 16th January, 2024

OFFICE MEMORANDUM

Subject: "Just-in-Time" release of Centrally Sponsored Schemes (CSS) funds through SNA SPARSH model – procedure for return of unspent balances lying in the SNA accounts and State Treasury - reg.

Attention is invited Para 3(v) of DoE's OM No. 1(27)/PFMS/2020 dated 13th July, 2023 which states that –

"Upon on boarding of a scheme onto SNA- SPARSH platform, the State Government shall close all the SNA accounts pertaining to the scheme and return the Central share of unspent balance lying in the SNA accounts to the Consolidated Fund of India (CFI). Similarly the State share of unspent balance in the SNA accounts should be returned to the Consolidated Fund of the State. Further, the central share under the scheme lying in State treasury should also be returned to the CFI. Detailed procedure for calculation and return of the unspent amount will be issued separately."

2. In compliance with the aforesaid provision of DoE's guidelines dated 13th July, 2023, following Standard Operating Procedure (SoP) is issued for return of unspent scheme funds lying in the SNA account and the State treasury. This SoP is applicable to all the Centrally Sponsored Schemes (CSS) notified by the Department of Expenditure (DoE) under SNA-SPARSH model.

3. For each State Linked Scheme (SLS), the SNA concerned shall trifurcate the total funds released by the State treasury to the SNA account from 1st April, 2021 into Central share, State share and Top up.

4. The total funds available in the SNA account shall also be trifurcated into Central share, State share and Top up in the same proportion in which these funds were released to the SNA account. For example –

Central share of funds released to the SNA account since 1 st April, 2021	Say 'A1'
State share of funds released to the SNA account since 1 st April, 2021	Say 'B1'
TOP UP released to the SNA account since 1 st April, 2021	Say 'C1'
Total Funds Released to the SNA account since 1 st April, 2021 to till date	$D1 = A1 + B1 + C1$
SNA account balance as on date	Say 'S'
Central share of funds in the SNA account as on date	$X1 = S * A1 / D1$
State share of funds in the SNA account as on date	$Y1 = S * B1 / D1$
TOP UP share of funds in the SNA account as on date	$Z1 = S * C1 / D1$

5. The State Government shall assess the pending and due Central share (say X_2), State share, and TOP UP yet to be released by the State treasury to the bank account of SNA.
6. SNA shall calculate the total Central share of funds (say X) to be remitted from the SNA account to the Consolidated Fund of India (CFI) by taking into account the Central share of funds in the SNA account as on date (X_1) and the pending central share of scheme funds lying in the State treasury (X_2), i.e., $X = X_1 + X_2$.
7. The Central share of funds ' X ' as calculated above shall be further bifurcated into funds pertaining to 2023-24 and funds pertaining to financial years prior to 2023-24. In bifurcating the funds, State will apply the First in First Out (FIFO) principle, i.e. funds received in the SNA account are utilized as they are received. For example, if the amount ' X ' is more than the central share released by the Department in 2023-24 (say F), then ' F ' will be the central share of funds pertaining to 2023-24 and ' $X-F$ ' will be the central share of funds pertaining to previous financial years. Alternatively, if amount ' X ' is less than ' F ', then ' X ' will be the Central share of funds pertaining to 2023-24 and that pertaining to previous years will be 'NIL'.
8. The calculations as per (3) - (7) above as prepared by the SNA shall be verified by the Finance Department of the State Government concerned and thereafter by Ministry/Department concerned of GoI.
9. After the calculations have been verified and accepted by the Ministry/Department and if the SNA account balance ' S ' is sufficient to refund the total Central share of funds ' X ', i.e., if $S > X$, the SNA shall –
- Return the Central share of unspent balance pertaining to 2023-24 lying in the SNA account to the Consolidated Fund of India through the Bharatkosh Portal of PFMS. The purpose of refund shall be named 'Refund of unspent balance for the current financial year for schemes under SNA SPARSH' on Bharatkosh Portal of PFMS.
 - Return the Central share of unspent balance pertaining to financial years prior to 2023-24 lying in the SNA account to the Consolidated Fund of India through the Bharatkosh Portal of PFMS. The purpose of refund shall be named 'Refund of unspent balance for previous financial years for schemes under SNA SPARSH' on Bharatkosh Portal of PFMS.
 - Return the remaining amount, i.e. $S-X$, to the Consolidated Fund of the State.
10. If $S < X$, the State Government shall transfer funds to the tune of ' $X-S$ ' to the SNA account to enable SNA to refund the Central share of funds as per (9) above.
11. Program Division and PAO users can use Bharatkosh reports in PFMS to verify SLS wise amount remitted by SNA. Ministry/Department should ensure that the unspent balance lying in SNA bank account is remitted back to CFI through Bharatkosh only and as per the amount verified and accepted by the Ministry/Department.

12. Accounting entries by PAOs:
- The refund of unspent balances for the current financial year shall be recorded as a reduction of expenditure below the major head '3601- Grants-in-aid to State Governments' or '3602-Grants-in-Aid to Union Territory Governments with Legislature' as the case may be.
 - The refund of unspent balances of previous years shall be adjusted under a separate minor head 'Deduct - Recovery of unspent balance of grant-in-aid from State/U.T. Governments' (Code '913') below the major head '3601- Grants-in-aid to State Governments' or '3602-Grants-in-Aid to Union Territory Governments with Legislature' as the case may be.
13. After the completion of aforesaid procedure, the State Government concerned shall close the SNA account, associated zero balance accounts and the associated holding account.
14. This issues with the approval of competent authority.

Prateek K Singh
16/11/24

(Prateek Kumar Singh)

Director (PFC-I)

011-23094961

E-mail: prateeks.98@gov.in

To,

1. All Secretaries to the Government of India
2. Chief Secretaries/Principal Secretary (Finance)/Finance Secretary of all States/UTs
3. All Financial Advisors to the Government of India
4. All Pr. CCAs/CCAs of all Ministries/Departments

Copy to:

1. Controller General of Accounts
2. Addl CGA, PFMS, O/o CGA